

Universal Declaration of Human Rights - Julia

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

DUNYA" MUME MDOGWYA" HAKYAW DANTIIGELIKAN

Kúmanabila

K'à mìnà à mà kó dúnya' mànton' bεε ká kan ni bòn̄ya ye, àni kó bεε ká kan sàriya' la làkika' la, kó ò le be bεε ya hɔɔɔɔ' sàbati, kà bεε kányà jásuma' dúnya' sìgì' la.

K'à mìnà à mà kó mɔɔɔɔ hákε lɔnbaliya' ni à jàtébáliya' nàna ni syáman ye dúnya kɔɔɔ, minw kà hádamadenw dùsu' kási, àni K'à mìnà mà tèle kúra min bɔɔɔ, à fɔɔ kó kúma' mín ká dí mín yé, ò bé ò fɔ, díina' mín ká dí mín yé, ò bé ò kε, kó mɔɔɔw kà síran ngɔɔ já, ò báanna, kó fàgantányà júgu báanna, ò kúma' kera benkan ye min kera hamamadenw haminankoba ye,

K'à mìnà à mà kó kà mɔɔɔɔ hákε' látanga ní sàriya' sigili' yé sèn kán, yé wájibi yé wálasa mɔɔɔw kàna wájibiya kà múruti bènkánni' kánma, àni fàngajúgu' kánma,

K'à mìnà à mà à ká kán tériya' yé kε jàmanaw ni ngɔɔ cε,

K'à mìnà à mà dúnya' mùme sáratikan' ná, Dúnya' Jàmanaw yá tɔ màntonw bεε kà à yira kó ù lánin be mɔɔɔɔ hákεyabaw' la, ù lánin hádamadenya' tá bòn̄ya' ní à lànbe' la, ù lánin be cεw ní mùsow kányanngɔɔmɔɔyá' lá hákε' lá, ní ù kà nàniya' sìri kà mɔɔɔɔ yá jε sàbati, àni kà jánamaya' kεcogo júman' sìgì sèn kán hɔɔɔɔ' bεεbεε kɔɔɔ,

K'à mìnà à mà Dúnya' jàmanaw kà à nàniya kó ù bé jεn ní Tɔnba yé kà mɔɔɔɔ hákεyaw látàngà à jà' mà dúnya' mùme kɔɔɔ,

K'à mìnà à mà, ò nàniya júman té sé kà síra' kɔɔ ní benkélenma má kε mɔɔɔɔ hákεyako ní à hɔɔɔɔyako' kán,

Dúnya' tɔnba' ya ngɔɔnlajereba' kà í kán' bila kà dunya' mumεε mɔɔɔɔ hákεyaw dantigεelikan gánsi kà à yira ò nàniya jɔɔuman yé fεεn ye, mín ká kán kà kεε mànton' ni náskɔɔn' bεεεε làjɔɔíni ye, yálasa mɔɔɔɔ kelen kelen bεεεε, àni jεεkulu kelen kelen bεεεε ye nin dantigεelikan' nìn tó ù hákili' lá, kà ù kàlan' ní lámadamuni' kɔɔɔɔ, kà fεεεε kεε dɔɔɔɔnín dɔɔɔɔnín ù ya húkumu' kɔɔɔɔ, wálima dúnya bεεεε kɔɔɔɔ, kà hákεya nínugu ní hɔɔɔɔɔ ninnugu látàngali' yíriwa, àni kà à kεε bεεεε ye kɔɔɔ ù mà jɔɔá mà, à kεera ù ya jàmana kɔɔɔɔɔ ye, wálima jàmana gbεεεε min bé ù ya màrà' kɔɔɔɔ.

Baabu jɔɔna

Wólo' lá, hádamaden' bεε ye hɔɔɔ ye, bεε ká kán lànbe ní hákεyaw Mɔɔg bεε ye hákilitigi ye, bεε ye hákilima ye ; ò là, ù ká kán kà ngɔɔ mína ní bádenya ye.

Báabu 2 nan

Mɔɔɔ' bεε dɔ be kà à lɔn kó í ká kán ní mɔɔɔɔ hákεyaw ní à hɔɔ kófɔnín' bεε ye nin dantigelikan' nìn kɔɔɔ, mɔɔɔ má kɔ mɔɔɔ kεrɔkεrɔnninya lá, fàragbεko ni fàrafinko te à la, síyawoloma te à cε ni múso má kɔ ngɔɔ ná, í be kán mín fɔ, ó té à la, díinako té à lá, hákilila ye mín yé pólitikiko' lá, wálima hákilila gbεrɔw, ó te à kɔɔɔkɔ te à lá, n ye fàgantanden ye wálima n ye fàgamaden ye, ó à la, nàfolotígíya ni bólokolonya te à la, jàmakalako ni hɔɔɔɔyako te à la ; jεn o fεn be nà ní wólomali' ye mɔɔɔw ní ngɔɔ cε, ò sí te à lá.

O cógoya kélen mà, kɔɔɔ má kɔ kɔɔɔ la. I kɔɔɔ' lànbe' tɔw cε' mà, í ya jàmana' kera jàmana' yεrɔmahɔɔɔnyanin ye, à kε jàmana ye mín be jàmana gbεrɔ ya màrà kɔɔɔ, wálima à be à yεrɔ bólo jàmana gbεrɔ ya húkumu' kɔɔɔ, wólomali sí te kε kà lá ò kán.

Báabu 3 nan

Mɔɔɔ' kera cogo ó cogo, à ká kán ní nánamaya' ye, à ká kán ní hɔɔɔya' ye, à ká kán ní lákandali' ye.

Báabu 4 nan

Mɔɔɔ sí te sé kà mìnà kà í kɛ jɔn ye wálìma kà í kɛ bólokɔɔɔmɔɔɔ ye, jɔnya' bánna, jɔnféere' bánna sàriya' la.

Báabu 5 nan

A mán kán mɔɔɔ sí ye jàngáta, wálìma kà làjába, wálìma kà à ní ɔɔɔ, níjuguya' dānmátēmē' fɛ, fó kà à lèebu.

Báabu 6 nan

Bɛɛ ká kán ní lànbe' ye sàriya' lá, à kera ɔɔɔ ó ɔɔɔ ye.

Báabu 7 nan

Bɛɛ ká kán sàriya' lá, àyiwa bɛɛ ká kán ní sàriya' ya làtangali' ye kà à ɔɔ à má kɛ wólomali ye. Bɛɛ ká kán ní kɔsemɛ ye sàriya' là kà i yere tanga bɔ wólomali' sùgu ó sùgu mà, mín be dāntigelikan' nìn ɔɔɔ, àni mín be se kà nà ní à ɔɔɔli' ye.

Báabu 8 nan

A be ben mɔɔɔ bɛɛ ye cɛn yere l, í ye í ya jàmana' sàriyaso' màgbɛ sàriya' mín pásininin be ò kópa' mà, kà i lákisi kà bɔ wálew mà, mínw be jàmana sàriyaw ɔɔɔ.

Báabu 9 nan

A mán kán mɔɔɔ sí ye mìnà, wálìma kà dòn kàso' la, wálìma kà à gbɛn kà bɔ à fàso' la, kà à ɔɔɔ kùn te à la.

Báabu 10 nan

A ká kán mɔɔɔ' bɛɛ ye, bɛɛ fána ká kán ò lá, ni bèn kera i kán, i ya kiti tige námara te mìn na, bɛɛ na'na, tìribinali la, mín be à yere sàgo' la, ká kán mín na fána, tìribináli' mín bena jó dí à mà kà à ya háke lɔ à ye, wálìma kà jàlaki' bèn à kán cɛn' yere la, ni à jó te à la.

Báabu 11 nan

1. Ní mìnaliko lára mɔɔɔ ó mɔɔɔ kùn, à te se kà mìnà ábada, fó ni kíti kà à yira tìribináli' la, kà à ɔɔɔ áwoka kà à láfàsa, kó àle nɔ' lò làkíka' la.

2. Mɔɔɔ sí te se kà mìnà kó la, kó' mín ketuma' kà à ɔɔɔ kójugu te i ya jàmana' kɔɔ, wálìma dúnya' sàriya' la. Mɔɔɔ' be kó' kɛ tuma' mín na fána, à ni nāngíli' mín ká kán, ò wágati' la, fóyi te se kà fàra ò kán kɔ' fɛ.

Báabu 12 nan

A te ben mɔɔɔ sí ye i sèn' dòn mɔɔɔ gbɛɛ ya nánamaya' kópaw la, à ya sókɔɔ kópaw la, àni kà à ya bàtakiw kɔɔɔna gundow la, kà à ɔɔɔ jɔnɔn te à lá ; wálìma kà mɔɔɔ' lèebu, kà à ɔɔɔ' cɛn. Sàriya' ká kán kà lɔ bɛɛ kɔ ɔɔɔ kà i látàngà kà bɔ ò kó sùguya' mà.

Báabu 13 nan

1. Kà tágama jàmana' kɔɔ, ɔɔɔ ó ɔɔɔ ká dí i ye, jàmana' ɔɔɔ' mín ká dí i ye, kà sìgi yèn fána, o benna bɛɛ ye.

2. Kà bɔ i fàso' la à ká dí cógo' mín, kà sègi à ká dí i ye cógo' mín, ò benna bɛɛ ye.

Báabu 14 nan

1. *ḡánimabori' ḡá, mín ye kà siran i ní' ḡá kà i yere ḡíni, à be ben bεε ye ye dògotu ḡíni, kà ḡàmana gberε ḡíni, kà i kàlifa' sigi yèn, wà ḡàmana sí te se kà bàni i la kà i gbεn.*

2. *Kà kójugu' ke sàriya' ká kán kà i nɔ' mìnna mín na, wálìma mín dúnya' sàriyaba' sɔsɔ, kó i be bòli kà tága i kàlifa ḡàmana gberε la, ò kó tε.*

Báabu 15 nan

1. *Mɔɔɔ' kera cógo ó cógo, à ká kán ni ḡàmana' dɔ ḡàmanadénya ye.*

2. *Mɔɔɔ si ya ḡàmanadénya' te se kà bɔsi i la kà à sɔɔ kùn jɔnjɔn te à wà mɔɔɔ si te se kà mɔɔɔ si bàli kà bɔ ḡàmana' dɔ ḡàmanadénya' la kà dòn dɔgbεε tá la.*

Báabu 16 nan

1. *Cε' ni mùso' fεn ó fεn séra bálikuya' mà, à be ben i ye fúru ke, kà ke ; lónanya ní dùgulénya te ò la, díinako te ò la. Cε ni mùso bεε ká kán sàriya' la, fúru' sirili' la, celasígi' kɔɔ, àni fúrusa' tá fànfela' la.*

2. *Fúru' te sé kà sìri ní à má ke ni fúrujɔɔn' fíla ya jεn' ye.*

3. *Dénbaya dénbayaw kenin jɔɔɔn kán, ò le ye sigida' ni màrada' jù' ye, wà à ká kán sigida' ni fànga' ye ù lákanda.*

Báabu 17 nan

1. *Mɔɔɔ kélen, wálìma jekúlu', bεε ká kán ni táya' ye, bεε tá ye i tá ye.*

2. *Mɔɔɔ dɔ mán kán kà bèni dɔ kán kà à tá bɔsi à la fàniya' kán.*

Báabu 18 nan

Míiriyá' mín ká dí i ye, i hákili' kà fεn' mín mìnna, díina' mín ká dí i ye, bεnna bεε ye ; ò kɔɔ' ye kó ni i be à fε kà bɔ díina' dɔ la kà dòn dɔgbε la, ò be i mà ; kà díina' fàlen, ò be i mà ; àyiwa bεε be se kà i ya séli' ni ya díina' ke i kélén, wálìma ḡàma' la, sùtara la wálìma kenε' kán, à kera kàlanni' tá síra' ye, wálìma bàto' tá síra', wálìma séli.

Báabu 19 nan

Hákilila' mín ká dí mɔɔɔ' mín ye, ò bεnna i ye, à fli' kenε' kán, ò dàgara ye. O kɔɔ' ye kó mɔɔɔ si te se kà mɔɔɔ tɔɔɔ à hákilila' kánma, mɔɔɔ se kà mɔɔɔ' bàli kà kùnnafóniw gánsi jɔɔ' mín ká dí i ye, ḡàmana' mín ká dí i ye.

Báabu 20 nan

1. *Kà jɔɔɔn lájεn jɔɔɔnye bolo mà, wálìma kà tɔn' sigi, ò dàgara mɔɔɔ' bεε ye.*

2. *A te se kà wájibiya mɔɔɔ si kán, kó i ye ke tɔn dɔ tɔnden ye kà à sɔɔ à mán dí i ye.*

Báabu 21 nan

1. *A be ben bεε ye i sèn' dòn i fàso' kójaw ḡánabɔli' la, à kera yerebakun' ye wálìma i kà i wàsa' dòn mɔɔɔ gberε la, i yere kà mɔɔɔ' mín sùgandi i yere mà.*

2. *Kà lɔjɔɔ' sɔɔ i fàso' fòrobabáaraw la, ò be ben mɔɔɔ bεε ye, wà bεε ká kán à la.*

3. *ḡàma' ḡàniya' le ye màrabólo' ya fànga' jù' ye ; ḡàma' be ò ḡ lánkenemaya kàlafili' sèn' fε, ní' ò ye wóte' ye, námara te mín na. O kàlafili' ká kán kà ke tuma ni tuma, bεε ye wóte cógo kélen na, gùndo la wálìma cógo la, bεε be i yere le ḡàniya' yira.*

Báabu 22 nan

2. Dàn sí te mɔɔgɔ' ya hákeyaw' ni à ya yeremabíla' la, fɔ́ à dɔ be kà i kɔɔsi à kana mɔɔgɔ gberɛ tɔɔ, à ye i jànto mɔɔgɔ gberɛ ya hákeyaw la, àni jógoɔnumanya' ni ɲàlì' ni jàma' làganfíya' kánma, bɛɛkanya' kɔɔ.

3. O hákeyaw ni n-tá-ye-n-yeɛ-ye' te ben cógo sí la, ní ù be Dúnya' tɔɔba' ya sàriyaw sɔɔ.

Báabu 30 nan

Yɔɔ sí te dàntigelikan' nín kɔɔ, ní fànga, wálíma jàmakúlu, wálíma mɔ gbansan be sé kà míiriya gberɛ bɔ ò kɔɔ kà nà ni ków ye wálíma wáleyaw ye, minw bena ni dàntigelikan' nín hákew ni à hɔɔɔnya' bènni' ye.
